

EU-Orientering

Fra LO-Kontoret - Bruxelles

nr.6 - 12. juni 2001

Ansatte for ret til information og høring

EU's arbejdsministre er enige om, at også ansatte i firmaer i de enkelte EU-lande har ret til at blive hørt og informeret, før ledelsen tager vidtrækkende beslutninger - men stadig skepsis i flere lande til konkret EU-forslag

EU er nu så tæt på et forlig om information og høring i virksomheder i de enkelte lande, at både EU-kommissær Anna Diamantopoulou og rådsformand, den svenske beskæftigelsesminister Mona Sahlin, mandag åndene lettede op og begge fandt, at "den er hjemme". De venter, at den formelle beslutning bliver klaret med et stempel på et senere rådsmøde.

- Vi har reelt en politisk enighed, men der er et par lande, der lige skal tilbage og have klaret det sidste, sagde Mona Sahlin efter mødet i Luxembourg.

Virksomheder med over 50 ansatte skal efter forslaget informere de ansatte om virksomhedens udvikling og økonomiske situation og om ændringer, ledelsen venter at tage skridt til. Er der planer om afskedigelser, skal de ansatte have besked om, hvilke planer ledelsen for eksempel har for uddannelse af medarbejderne, så de er bedre rustet til at få andre job.

Målet er, at der skabes en dialog mellem ledelse og de ansatte, så smerterne bliver mindre, når virksomhederne for eksempel skrænker ind.

De lande, der endnu har forbehold, er Storbritannien, Italien og også Danmark. Storbritannien har kæmpet mod forslaget med næb og klør, siden Kommissionen lagde det på bordet i 1998. En række lukninger og flytninger af virksomheder hen over hovederne på de ansatte fik den daværende irske kommissær Pdraig Flynn til at spille ud.

Men hverken Irland eller Storbritannien kendte til regler for information og høring ud over dem, EU-landene har vedtaget for multinationale selskaber. Danmark ønskede ikke regler, der greb ind i de danske aftaler om

information og høring. Og Tyskland frygtede for deres regler om både information, høring og medbestemmelse.

Mandag sagde den tyske arbejdsminister Riester god for Kommissionens forslag. Også Irland accepterede, men briterne fortsatte modstanden. Forslaget lægger nu op til, at de lande, der ikke har information og høring, får overgangsordninger. Og dermed var den britiske repræsentant Peter Hain tilfreds. Men han påpegede, at han først måtte have kompromiset bekræftet af den ny regering. Det samme måtte den italienske repræsentant, der dog fastholdt, at også den ny højre-regering vil støtte, at de ansatte får ret til information og høring.

Arbejdsminister Ove Hygum fremhævede, at Danmark stadig mener, at forslaget er overflødigt. Men mindre justeringer gør, at han vil arbejde for en dansk accept i Folketinget. - Vi har ikke noget ønske om en regulering. Men vi vil heller ikke gå imod, så længe vi har sikkerhed for, at de danske, velfungerende aftaler ikke bliver berørt, sagde Ove Hygum efter mødet.

Og den sikkerhed har han fået. Landene kan fortsætte de aftaler de har, når de blot lever op til formålet.

Fortsættes næste side

Forslaget træder i kraft tre år efter den formelle vedtagelse. Storbritannien og Irland får dog en overgangsordning, så det i første omgang gælder for virksomheder med over 150 ansatte. To år senere skal virksomheder med 100 ansatte også følge det, og først to år senere skal briterne følge grænsen på 50 år for almindelige virksomheder og 20 ansatte inde for forretningsverdenen.

Flere embedsmænd i Kommissionen venter, at Europa-Parlamentet vil af med de britiske og irske overgangsordninger før den endelige vedtagelse i Rådet.

Når forslaget gælder fuldt i Storbritannien, bliver 65 procent af de ansatte i private, britiske firmaer omfattet af direktivet ifølge det britiske LO, TUC, der har kæmpet for at få Blair-regeringen til at godkende forslaget.

KAD kan udelukke mænd

Arbejdsminister Ove Hygum sikrede på EU-rådsmøde, at KAD fortsat kan være et forbund udelukkende for kvinder

EU slog mandag et nyt slag for ligestillingen, men var samtidig ved at slå fødderne væk under Kvindeligt Arbejderforbund. Et forslag til ligestilling greb således også ind i den lige ret til at være medlem af en fagforening. Og Kvindeligt Arbejderforbund er nu en gang for kvinder.

- Vi fik indføjet et forslag til en bestemmelse, som sikrer, at kønsopdelte fagforbund kan fortsætte, sagde arbejdsminister Ove Hygum efter arbejdsministrenes møde i Luxembourg. EU-kommissær Anna Diamantopoulou var tilfreds med den danske ændring. Meningen var ikke, at kvinder ikke skulle kunne kæmpe sammen. Medlemsstaterne skulle således kunne bidrage til, at der skete en positiv udvikling i ligestillingen.

Den danske tilføjelse fastslår, at "forbuddet mod forskelsbehandling ikke bør anfægte muligheden for at fastholde eller vedtage foranstaltninger, der skal forebygge eller opveje ulemper for en persongruppe af et bestemt køn, og sådanne foranstaltninger tillader sammenslutninger af personer af et bestemt køn, hvis hovedformål er at fremme de pågældendes særlige behov og ligestillingen mellem mænd og kvinder".

Samtidig påpegede Ove Hygum i en erklæring, at Danmark både ved omsætningen af direktivet og ved håndhævelsen vil sikre, at fagforbund, der alene har et køn som medlemmer på det tidspunkt, direktivet vedtages endeligt, kan fortsætte med at kun have et køn som medlemmer.

Arbejdsministrene nåede til politisk enighed om forslaget, der ændrer et tidligere direktiv fra

1976. Det vedrører både den lige adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelser og også arbejdsvilkår. EF-domstolen har afsagt over 40 domme, der berører ligestilling. Den ny retspraksis er indarbejdet i forslaget, der også medtager sexchikane.

Dansk Arbejdsgiverforening er imod, at sexchikane kommer med i et EU-initiativ, fordi det berører en række kulturelle forhold i de enkelte lande. Dermed er emnet ikke egnet til fælles regler.

Men rådsmødet slog fast, at sexchikane hører under ligestilling, og at ansatte også i det spørgsmål har krav på en effektiv retsbeskyttelse.

Beskyttelsen gælder også, selv om den krænkede ikke længere arbejder i firmaet. Og sanktionerne skal være så store, at de virker afskrækkende.

I sager bliver der tale om en delt bevisbyrde, så en krænkede skal kunne vise, at han eller hun har grund til at føle sig krænkede. Derefter bliver det op til arbejdsgiveren at bevise, at der ikke er sket brud på regler om ligestilling.

I Danmark har der tidligere været politisk uenighed om sexchikane og den delte bevisbyrde.

- Men jeg kan godt love, at vi ikke vil opleve det samme nu. Den sag er på plads, siger Ove Hygum.

Efter den politiske enighed i rådet skal forslaget nu behandles i Europa-Parlamentet.

Støj skal væk fra arbejdspladserne

Høreskader skal bekæmpes. De støjhelveder, ansatte dagligt færdes i på deres arbejdspladser, skal reduceres. Og ikke blot ved hjælp af høreværn.

Det nåede EU's arbejdsministre mandag til enighed om ved rådsmødet i Luxembourg, hvor ministrene behandlede et forslag til direktiv om grænser for støj, ansatte udsættes for. Arbejdsminister Ove Hygum kæmpede for, at de danske regler med en typisk grænse på 85 dB også kom til at gælde i de øvrige EU-lande. Kommissionen accepterede en grænse på 90 dB. Men arbejdsministrene indgik et kompromis med en grænse på 87 dB. Danmark kan fastholde sin lavere grænse, og selv om andre EU-lande får en højere, er

arbejdsminister Ove Hygum tilfreds med forliget.

- Det betyder, at de andre lande på længere sigt også får vor bedre beskyttelse, siger Ove Hygum.

Skibe bliver omfattet af direktivet, men landene får mulighed for at indføre overgangsordninger på op til otte år.

Embedsmænd i Kommissionen venter, at Europa-Parlamentet strammer overgangsordningerne op, inden det bliver formelt vedtaget på et senere rådsmøde

Lang vej til fri bevægelighed

De gode viljer var igen på plads, da EU-landenes arbejdsministre mandag behandlede et forslag om koordinering af de sociale sikringsordninger i EU-landene. Alle var enige om, at det er nødvendigt med en bedre koordinering, så lønmodtagere ikke kommer i klemme, når de arbejder i udlandet.

- Men når det blev konkret, var der lige så stor uenighed som tidligere, lød det fra flere embedsmænd efter mødet.

Det svenske EU-formandskab havde ikke lagt op til nogen beslutning, og den var formandskabet heller ikke kommet langt med. Der var således langt fra enighed om at hæve en grænse fra tre til seks måneder for den periode, folk kan søge arbejde i et andet land og samtidig hæve understøttelse. Der var også mange udeståender om dagpengeregler, hvor Tyskland stadig har mange spørgsmål. Og man nåede slet ikke til det svære spørgsmål om stillingen for dem fra lande uden for EU, der opholder sig i fællesskabet.

Det bliver nu op til det belgiske formandskab at arbejde videre med forlaget til den forordning, der går under betegnelsen 1408.

Derimod tog rådet et skridt i kampen mod fattigdom. På topmødet i Lissabon sidste forår satte stats- og regeringslederne en række mål for bekæmpelsen af fattigdommen i EU-landene.

Mandag kunne EU-kommissær Anna Diamantopoulou meddele, at næsten alle landene nu havde sendt nationale handlingsplaner ind med beskrivelser af, hvordan de vil bekæmpe fattigdommen. De sidste handlingsplaner ventes inden 1. juli.

Også pensioner og problemerne med det stigende antal ældre og færre i den arbejdsdygtige alder kom op på arbejdsministrenes møde. Der var enighed om, at problemet er reelt, og at det skal sikres, at pensionsordningerne er bæredygtige, så de ikke ødelægger de enkelte landes økonomier. Men der var også enighed om, at ældre har krav på en ordentlig pension. På mødet blev det udtrykt som at "der skal være en balance mellem de makroøkonomiske hensyn og de sociale hensyn".

Et ægte hattrick

Det var en synlig lettet svensk beskæftigelsesminister Mona Sahlin, der sammen med en lige så tilfreds EU-kommissær Anna Diamantopoulou mandag satte punktum for et halvt års svensk-ledede rådsmøder for arbejds- og socialministrene i EU-landene.

- Det blev et ægte hattrick, sagde Mona Sahlin, der hentydede til, at rådet både nåede til enighed om et direktiv om information og høring, et om ligestilling og også fik bekæmpelsen af støj på plads.

Efter et aflyst rådsmøde i maj, fordi der simpelt hen ikke var stof til et rådsmøde, kunne de to kvinder dermed tage hinanden i hånden og tilfredse notere, at deres samarbejde havde båret frugt. Især den politiske enighed om information og høring bekom de to topfigurer vel. For til det sidste var der spænding om, hvorvidt forslaget overhovedet blev behandlet. Selv om hattricket skal til behandling i Europa-Parlamentet og derefter igen kommer på arbejdsministrenes bord, så var både Sahlin og Diamantopoulou enige om, at der nu var gennembrud. Og dermed har det svenske formandskab også hentet en pæn succes hjem inden for arbejdsmarkedet. Topdiplomater betegner således inden det afsluttende EU-topmøde fredag og lørdag det svenske formandskab som en pæn succes.

Lykketoft: Irland må redde sig i land

Irland må selv finde sin formel for, hvordan de får Nice-traktaten ratificeret, mener udenrigsminister Mogens Lykketoft, der afviser, at traktaten kan genforhandles

EU-landenes udenrigsministre afviste mandag at genåbne for forhandlinger om Nice-traktaten, efter irerne stemte nej til den ved folkeafstemningen torsdag. Udenrigsminister Mogens Lykketoft er helt enig i, at en ny runde vil være umulig. Så vil der være åbent for alt.

- Genåbner vi, så er det stensikkert, at vi forsinker udvidelsen. Derfor håber vi, at irerne selv finder en løsning. Men inden for rammerne er vi parate til at finde en platform, sagde Mogens Lykketoft i en pause under udenrigsministrenes møde i Luxembourg. Hvad, platformen skal være, er imidlertid også helt åbent. Men det står fast, at selv om alle udenrigsministrene accepterer resultatet af den irske folkeafstemning, så må nej-et ikke hindre, at EU bliver udvidet med nye lande.
- Ierne har halvandet år til at finde en løsning, sagde Mogens Lykketoft, der ikke troede, at den lå i en form for forbehold i lighed med de danske.

Udenrigsministeren mente ikke, at det irske nej får den store betydning for de kommende drøftelser og senere forhandlinger i en ny regeringsrunde om en ændring af traktaten. For tiden er slet ikke moden til de store ændringer, som en række statsledere har lagt op til med en række udspil. Det er ikke de store maleriers tid.

Først når EU er udvidet, er tiden inde til den debat.

Derimod mente Mogens Lykketoft, at tiden er inde til alvorligt at drøfte, hvordan EU-projektet kan blive mere synligt for folk. Mange er bange for fremtiden. Men den kommer, uanset om EU er der eller ej. EU kan derimod medvirke til, at vi kommer på forkant med udviklingen.

Han så EU som drivkraften for en bedre verden, som også kunne presse USA i den rigtige retning både handelspolitisk og miljøpolitisk. På længere sigt så lykketoft også et mere regionalt opdelt Europa. Den svenske statsminister Persson har talt om et tættere nordisk samarbejde, og den tanke afviste den danske udenrigsminister ikke han også.

Det var heller ikke umiddelbart tiden, hvor de danske forbehold skulle tages op. Men Lykketoft mente, at det efterhånden stod klart, at forsvarsforbeholdet hæmmede det fredsarbejde, alle stort set var enige om. Men først når svenskerne og briterne piller ved deres ØMU-forbehold, så er tiden inde for at tage det danske op.

- Men rykker briterne og svenskerne i euro'en, så er der en nu diskussion, sagde Mogens Lykketoft.

Britisk metal-leder vil af med strejker i det offentlige

En af Storbritanniens mest magtfulde faglige ledere, Sir Ken Jackson, vil afskaffe strejker i den offentlige sektor. Ifølge dagbladet The Independent mener lederen af Metal- og elektrikerforbundet Aeeu, at der i stedet skal bygges på mægling i stridigheder inden for den offentlige service.

Sir Ken Jackson åbner samtidig for, at private firmaer i større udstrækning overtager opgaver, der hidtil er løst af det offentlige. Han kritiserer samtidig andre forbund for at bygge på forældede ideologier.

Storbritanniens største forbund, UNISON, tager skarp afstand for tankerne. UNISON finder, at medlemmerne stadig ønsker, at det offentlige tager sig af de opgaver, de hidtil har løst. Privatiseringerne i Storbritannien har ikke været god forretning, hedder det.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch